

Spravodlivejšie postavenie v potravinovom dodávateľskom reťazci

Aj počas verejných konzultácií k Spoločnej poľnohospodárskej politike a na konferencii k SPP, ktorá sa konala 7. júla 2017 v Bruseli, upozorňovali respondenti na nevyrovnané postavenie poľnohospodárov v dodávateľskom reťazci. Európska komisia začína s ďalšími verejnými konzultáciami.

Tentokrát ide o fungovanie dodávateľského reťazca v sektore potravinárstva. Poľnohospodári, ktorí dodávajú základné suroviny na spracovanie sú podľa vyjadrení eurokomisára pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka Phila Hogana najslabším článkom v reťazci.

Kde a kedy

Konzultácia bola otvorená 16. augusta 2017 a bude trvať do 17. novembra 2017. Opäť ide o dotazník, ktorý je zatiaľ prístupný len v anglickom jazyku na stránke Európskej komisie <https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/AGRISurveyUTPs>. Postupne však bude dotazník zverejňovaný vo všetkých jazykoch EÚ, teda aj v slovenskom jazyku. O dostupnosti verzie v slovenskom jazyku Vás budeme informovať.

Prečo

Základom verejných konzultácií bola správa dvanástich expertov, medzi ktorými bol aj dnes už zosnulý významný odborník zo Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory RNDr. Igor Šarmír, PhD[†]. Správa upozorňuje na zmenenú situáciu, keď na trhy EÚ čoraz viac vplývajú svetové trhy s jednotlivými komoditami. Postavenie farmárov, teda prvovýrobcov, nie je stabilné, sú ovplyvňovaní dianím vo svete, ale aj zmenami v pravidlách EÚ. Poľnohospodári by mali v budúcnosti viac využívať napríklad termínované obchody na speňaženie svojej produkcie. Podľa odporúčaní odborníkov by mali prvovýrobcovia počítat s rizikami a pripravovať sa na ne. Členské štáty by mali byť aktívnejšie pri vytváraní garančných fondov a mali by umožniť poľnohospodárom a družstvám čerpať finančné prostriedky v „ťažkých“ obdobiach.

Prostredníctvom verejných konzultácií teda môže každý k danej veci vyjadriť svoj názor.

Ako

Európska komisia očakáva, že sa do verejnej konzultácie zapoja prvovýrobcovia, malí či veľkí farmári, rodinné farmy, ale aj všetci ostatní zainteresovaní, teda aj spracovatelia, obchodníci či spotrebitelia, resp. každý občan EÚ. Otázky sú zostavené tak, že si respondent vyberá z odpovedí, avšak má možnosť odpovedať aj vlastnými slovami.

Dotazník

Dotazník (v prílohe článku, zatiaľ dostupný len v angličtine) sa skladá zo štyroch častí.

Prvá časť obsahuje základné údaje o respondentovi, napríklad jeho postavenie (v tomto prípade uvádza respondent, či ide o fyzickú osobu, resp., či dotazník vyplňa odborník za seba alebo organizáciu), pričom respondent uvádza aj krajinu trvalého bydliska. V tejto časti respondent uvádza ďalšie údaje o sebe, resp. o organizácii, v ktorej pracuje alebo zastupuje.

Druhá časť je zameraná na nekalé obchodné praktiky. Otázky v tejto časti sa týkajú osobnej skúsenosti respondentov a ich názoru na nekalé obchodné praktiky a ďalšie možné postupy riešenia v praxi. Zároveň sa táto časť odvoláva aj na správu, ktorá bola vypracovaná v roku 2016.

Tretia časť je zameraná na transparentnosť na trhu, teda či sú dostupné relevantné informácie pre všetkých účastníkov na trhu v dodávateľskom reťazci.

Štvrtá časť je zameraná na odvetvové dohody, pričom príkladom sú dohody uzatvárané medzi pestovateľmi cukrovej repy a jej spracovateľmi, teda cukrovarmi.

Záver

Napriek tomu, že sa mnohým zdá, že ide o čisto potravinársku tému, nie je tomu tak. Ako je uvedené v tlačovej správe Európskej komisie, aj táto verejná konzultácia bude mať vplyv na Spoločnú poľnohospodársku politiku po roku 2020.